



บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "ผลของโครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ต่อการทำความเข้าใจเนื้อหา การจดจำเนื้อหา และความพึงพอใจของผู้รับสาร" นี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) โดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านข่าวที่มีโครงสร้างเนื้อหาข่าวแตกต่างกัน 3 แบบ

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นกลุ่มผู้อ่านข่าวทั่วไป โดยตัวอย่างจากกลุ่มนักเรียน นักศึกษาและคนทำงานทั่วไป จำนวน 60 คน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน แต่ละกลุ่มจะได้รับข่าว 3 ข่าว โดยมีการสลับโครงสร้างเนื้อหาข่าว เนื่องจากไม่ต้องการให้กลุ่มทดลองเกิดความคุ้นเคยกับโครงสร้างเนื้อหาข่าวแบบที่ได้รับ เพื่อต้องการศึกษาว่าโครงสร้างเนื้อหาข่าวที่มีข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นมีผลต่อการรับรู้หรือไม่อย่างไร

ตารางการแบ่งกลุ่มทดลอง

ประเภทข่าวทดลอง		โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ (Summary) จำนวน 20 คน	โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง (Salient Feature) จำนวน 20 คน	โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Chronological Order หรือ Time Sequences) จำนวน 20 คน
ข่าวการเมือง	ข่าวการเมืองที่ 1	กลุ่ม A	กลุ่ม B	กลุ่ม C
	ข่าวการเมืองที่ 2	กลุ่ม C	กลุ่ม A	กลุ่ม B
	ข่าวการเมืองที่ 3	กลุ่ม B	กลุ่ม C	กลุ่ม A

โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน รวม 60 คน ดังนี้

กลุ่ม A จำนวน 20 คน ได้รับ

- ข่าวการเมืองที่ 1 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ
- ข่าวการเมืองที่ 2 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง
- ข่าวการเมืองที่ 3 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

กลุ่ม B จำนวน 20 คน ได้รับ

- ข่าวการเมืองที่ 1 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง
- ข่าวการเมืองที่ 2 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ข่าวการเมืองที่ 3 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ

กลุ่ม C จำนวน 20 คน ได้รับ

- ข่าวการเมืองที่ 1 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ข่าวการเมืองที่ 2 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ
- ข่าวการเมืองที่ 3 ที่มีโครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง

ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระได้แก่ โครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็น และตัวแปรตาม ได้แก่ การทำความเข้าใจเนื้อหา การจดจำเนื้อหา และความพึงพอใจเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
โครงสร้างเนื้อหาข่าวเหตุการณ์หลายประเด็น - โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ (Summary) - โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง (Salient Feature) - โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Chronological Order หรือ Time Sequences)	- การทำความเข้าใจเนื้อหา - การจดจำเนื้อหา - ความพึงพอใจเนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาข่าว และส่วนที่เป็นแบบทดสอบ

ส่วนที่ 1 เนื้อหาข่าวในการวิจัยนี้จะคัดเลือกเนื้อหาข่าวประเภทการเมือง จำนวน 3 ข่าว โดยข่าวที่เลือกมาในการทดลองนี้ นำมาจากข่าวที่เคยเสนอในหนังสือพิมพ์ คือ

1. หัวข่าวเรื่อง "อดีต'บิ๊กคมช.'เตือน'ทักษิณ'เป็นหุ่นเชิด'ตัวอันตราย'ใช้ล้มสถาบัน" มาจากหนังสือพิมพ์ มติชน ฉบับวันอาทิตย์ที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2551 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)
2. หัวข่าวเรื่อง "ซีพีชป.อยู่ไม่นาน" มาจากหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ฉบับวันจันทร์ที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2551 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)
3. หัวข่าวเรื่อง "สุชุมพันธุ์นั่งผู้ว่าท่วมทัน9.3แสน" มาจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ฉบับวันอังคารที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2552 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

เหตุที่เลือกข่าวการเมืองมาเป็นข่าวที่ใช้ในการทดลอง เนื่องจากเป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่ประชาชนสนใจและมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ซึ่งมีความซับซ้อนและเป็นข่าวเหตุการณ์หลายประเด็น ทั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาว่า โครงสร้างเนื้อหาข่าวจะส่งผลกระทบต่อการรับรู้ในลักษณะเดียวกันกับข่าวประเภทอื่นๆ หรือไม่ โฉมนำข่าวที่คัดเลือกมาปรับเปลี่ยนโครงสร้างเนื้อหาข่าวให้เข้ากับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ส่วนเหตุผลที่เลือกใช้ข่าวทั้ง 3 ข่าวนี้ เนื่องจากเป็นข่าวที่มีลักษณะตรงกับข่าวเหตุการณ์หลายประเด็น ซึ่งมีความยาวที่ค่อนข้างใกล้เคียงกัน และเป็นข่าวย้อนไปประมาณ 6 เดือน ก่อนเริ่มทำการวิจัย เพื่อป้องกันไม่ให้นำความจำหรือความเข้าใจที่ได้จากแหล่งอื่นในขณะที่ทำการทดลอง

โครงสร้างเนื้อหาข่าว	ข่าวทดลอง
- โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ (Summary)	ข่าวการเมืองที่ 1
	ข่าวการเมืองที่ 2
	ข่าวการเมืองที่ 3
- โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง (Salient Feature)	ข่าวการเมืองที่ 1
	ข่าวการเมืองที่ 2
	ข่าวการเมืองที่ 3
- โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Chronological Order หรือ Time Sequences)	ข่าวการเมืองที่ 1
	ข่าวการเมืองที่ 2
	ข่าวการเมืองที่ 3

เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีการใช้โครงสร้างเนื้อหาข่าวโดยใช้โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามการสรุปความนำ จึงได้คัดลอกมาจากหนังสือพิมพ์มาใช้ในการทดลอง และได้นำเนื้อหาข่าวที่ได้ นั้นมาทำการเขียนใหม่ให้มีลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างไปอีก 2 แบบ คือ โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามความสำคัญของข้อเท็จจริง และ โครงสร้างแบบเรียงลำดับตามเวลาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการทดลองและยังคงรายละเอียดเดิม (เครื่องมือข่าวที่ใช้ทดลองอยู่ในภาคผนวก)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่ใช้หลังทดลอง แบ่งเป็น 3 ส่วน

2.1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากรศาสตร์ อาทิ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฯลฯ

2.2 แบบทดสอบวัดความสนใจ ความเชื่อถือ การรับรู้ความสำคัญของข่าวต่อชีวิตประจำวัน และการวัดความยากง่ายในการอ่าน เนื่องจากการเรียงลำดับเนื้อหา โดยใช้มาตรวัดของ Osgood คือ Semantic Differential Scale ที่มีคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน ดังนี้

สิ่งที่ต้องการวัด	คำคุณศัพท์ที่ใช้วัดเจตคติของผู้อ่านที่มีต่อข่าวที่ได้อ่าน	
การวัดความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> - น่าสนใจ - เร้าอารมณ์ - ชอบ - ตีรั้งความสนใจของผู้อ่านขณะอ่าน - เกิดจินตนาการ (ทำให้มองเห็นภาพและคิดตามได้) 	<ul style="list-style-type: none"> - น่าเบื่อ - ไม่เร้าอารมณ์ - ไม่ชอบ - ไม่ตีรั้งความสนใจ - ไม่เกิดจินตนาการ
การวัดความเชื่อถือ	<ul style="list-style-type: none"> - น่าเชื่อถือ - เป็นกลาง - ให้ความรู้ - เป็นข้อเท็จจริง - เกินจริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่น่าเชื่อถือ - มีอคติ - ไม่ให้ความรู้ - เป็นความคิดเห็น - ไม่เกินจริง
การวัดการรับรู้ความสำคัญของข่าวต่อชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน - เรื่องอยู่ในความสนใจที่มีอยู่ก่อนแล้ว - มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน - ตอบสนองต่อความต้องการรับรู้ความข่าวของผู้อ่าน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สำคัญ - เรื่องไม่อยู่ในความสำคัญ - ไม่มีผลกระทบ - ไม่ตอบสนอง

สิ่งที่ต้องการวัด	คำคุณศัพท์ที่ใช้วัดเจตคติของผู้อ่านที่มีต่อข่าวที่ได้อ่าน	
การวัดความยากง่ายในการอ่าน เนื่องจากการเรียงลำดับเนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้สะดวกในการอ่าน - ทำให้เข้าใจได้ง่าย - ทำให้จำได้ง่าย - มีความชัดเจน - ทำให้สับสน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สะดวก - เข้าใจยาก - จำยาก - กำกวม - ไม่ทำให้สับสน

2.3 แบบทดสอบความเข้าใจและความจำ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเล่าเนื้อเรื่องที่ได้เห็นว่าจับใจความอะไรจากข่าวได้บ้าง จากนั้นผู้สังเกตการณ์บันทึกลงในแบบทดสอบความเข้าใจ ซึ่งมีใจความและรายละเอียดของข่าว ตามแบบทดสอบดังนี้

ตัวอย่างแบบบันทึกความเข้าใจและความจำของข่าว

รายละเอียดของข่าว	ความเข้าใจ		ความจำ	
	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	จำได้	จำไม่ได้
1. - ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ให้สัมภาษณ์ในรายการจุมกมด พร้อมทำงานและพลิกฟื้นเศรษฐกิจ กทม. โดยสำคัญ				
- นักวิชาการมองชัยชนะของพรรคประชาธิปัตย์ว่าเป็นความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้พรรคประชาธิปัตย์ทำงาน				
- แต่ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ ว่าสิ่งที่ประชาชนต้องการคือการทำให้ประชาชนมีเงินในกระเป๋ามากขึ้น ซึ่งรอแต่รัฐบาลไม่ได้ ทางกทม.ต้องช่วยด้วย				
2. ผลการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. อย่างไม่เป็นทางการ 1. ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ 2. นายยุรนันท์ 3. ม.ล. อนุรักษ์กรณ์				
3. ม.ล. อนุรักษ์กรณ์ (ปลื้ม) จะใช้เวลา 2-3 ปี เพื่อเสริมสร้างฐานะทางสังคม และเพื่อรอจังหวะเข้าสู่การเมืองอีกครั้ง				
4. - นายอภิสิทธิ์แถลงว่า ขอขอบพระคุณพี่น้องประชาชนที่ได้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และที่ให้ความไว้วางใจผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์				
- ในส่วนของ กทม. ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ จะสานต่องานที่พรรคประชาธิปัตย์โดยนายอภิสิทธิ์ และต้องเร่งร่วมกับรัฐบาลในการทำงาน				
5. - นายยุรนันท์แถลงขอบคุณประชาชนที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง พร้อมเคารพการตัดสินใจของประชาชน				
- ถึงจะมีเหตุความผิดปกติของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในหลายจุดก็ตาม				

การทดสอบเครื่องมือ

1. เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยได้นำข่าวที่ใช้ในการทดลองไปตรวจสอบเพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ทดลองจริง ทั้งจากนักวิชาการและนักวิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ที่มีความรู้และประสบการณ์ ดังนี้

- นักวิชาชีพ จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ คุณบรรยง อินทนา ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์คมชัดลึก
- นักวิชาการ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผศ. ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ อาจารย์นันททอง ทองใบ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาใช้ทดลองจริง (pre - test) กับกลุ่มผู้ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยหลังการทดลองจะขอให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือและแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนการทดลอง

1. ให้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเบื้องต้นตามที่กำหนดไว้ในการวิจัยแต่ละกลุ่มอ่านข่าวทดลองที่มีโครงสร้างเนื้อหาข่าวตามที่กำหนดไว้ โดยให้อ่านเป็นเวลาประมาณ 15 นาทีต่อข่าว เมื่อกลุ่มตัวอย่างอ่านครบกำหนดเวลาหรืออ่านจบแล้วก็เก็บเครื่องมือข่าวคืน

จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างเล่าถึงเนื้อเรื่องของข่าวทดลองที่ได้อ่าน โดยผู้เก็บข้อมูลจะบันทึกสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างพูดออกมาลงในแบบบันทึกความเข้าใจและความจำ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเล่าเนื้อเรื่องให้ได้มากที่สุดและไม่มีการถามนำ เพื่อเป็นการให้กลุ่มตัวอย่างระลึกด้วยตนเอง (Free recall)

2. ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ และให้ประเมินเจตคติที่มีต่อข่าวทดลอง

โดยใช้เวลารวมต่อข่าว 1 ข่าวทั้งหมด 30 นาที ก่อนเริ่มทำข่าวต่อไปจนครบทั้ง 3 ข่าว

การกำหนดค่าคะแนน

1. การให้คะแนนในแบบบันทึกความเข้าใจและการระลึกได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ความจำ ถ้าผู้อ่านบอกเล่าข้อความเพียงบางส่วนในแต่ละข้อออกมาจะได้ข้อละ 1 คะแนน แม้จะไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดก็ตาม เช่น

ผู้อ่านข่าวสามารถบอกได้ว่า “ผู้ประกอบการเนื้อกระทะหรือร้านอาหารตามสั่งได้รับผลกระทบ” ให้ถือว่าสามารถจดจำได้ แต่ไม่จำเป็นต้องบอกรายละเอียดทั้งหมด

รายละเอียดของข่าว	ความเข้าใจ		ความจำ	
	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	จำได้	จำไม่ได้
7. ผู้ประกอบการร้านเนื้อกระทะได้รับผลกระทบจากการที่เนื้อหมูขึ้นราคา ขณะที่ร้านอาหารตามสั่งไม่กระทบมาก เพราะลดปริมาณเนื้อในอาหารแทน			✓	

- ความเข้าใจ ถ้าเข้าใจได้ถูกต้องจะได้ข้อละ 1 คะแนน ส่วนเข้าใจผิดหรือไม่เข้าใจจะได้ศูนย์คะแนน โดยจะต้องบอกเนื้อหาข่าวได้อย่างถูกต้องแต่ไม่จำเป็นต้องบอกให้ครบออกมาทั้งหมดประโยค เช่น

ผู้อ่านข่าวสามารถบอกได้ว่า “เนื้อหมูขึ้นราคากระทบต่อผู้ประกอบการเนื้อกระทะแต่ไม่กระทบร้านอาหารตามสั่ง” ก็ให้ถือว่าสามารถเข้าใจและได้ 1 คะแนน แต่ไม่จำเป็นต้องบอกสาเหตุที่ไม่กระทบร้านอาหารตามสั่งก็ได้

รายละเอียดของข่าว	ความเข้าใจ		ความจำ	
	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	จำได้	จำไม่ได้
7. ผู้ประกอบการร้านเนื้อกระทะได้รับผลกระทบจากการที่เนื้อหมูขึ้นราคา ขณะที่ร้านอาหารตามสั่งไม่กระทบมาก เพราะลดปริมาณเนื้อในอาหารแทน	✓		✓	

แต่ถ้าผู้อ่านข่าวบอกว่า “เนื้อหมูขึ้นราคาไม่กระทบต่อผู้ประกอบการเนื้อกระทะแต่กระทะร้านอาหารตามสั่ง” ก็ถือว่าผู้อ่านข่าวเข้าใจผิดจึงได้ศูนย์คะแนน

รายละเอียดของข่าว	ความเข้าใจ		ความจำ	
	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	จำได้	จำไม่ได้
7. ผู้ประกอบการร้านเนื้อกระทะได้รับผลกระทบจากการที่เนื้อหมูขึ้นราคา ขณะที่ร้านอาหารตามสั่งไม่กระทบมาก เพราะลดปริมาณเนื้อในอาหารแทน		✓	✓	

เมื่อรวมคะแนนจากแบบบันทึกความเข้าใจและความจำแล้ว นำมาคิดเป็น %

2. การให้คะแนนความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนเพื่อประเมินความพึงพอใจไว้ในมาตรวัดของ Likert ดังนี้คือ

- 5 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผู้อ่านระบุว่าพึงพอใจมากที่สุด
- 4 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผู้อ่านระบุว่าพึงพอใจมาก
- 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผู้อ่านระบุว่าพึงพอใจปานกลาง
- 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผู้อ่านระบุว่าพึงพอใจน้อย
- 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่ผู้อ่านระบุว่าพึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการทดลอง

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา เป็นต้น โดยใช้การคำนวณร้อยละและการหาค่าเฉลี่ย (mean)
2. สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์ Repeated Measures ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในกลุ่มตัวอย่างและทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร